

РУСКИ НЕВНИНИ

Грчкивт. парох. Читачница
Бојничева У. Пони Сид

ЗА РУСНОХ У ЈУГОСЛАВИЈИ

„Руски Невнини“ издава издате гадати. — Предплата на рок 58 Дин.
Адреса: „Руски Невнини“ Р. Керестур.
Числа: Језовитско београдско 26-282.
УПРАВА „РУСКИХ НЕВНИНА“

Ваша: Руско Нар. Просв. Друштво
За редакцино одговор: Мил. ФИРАК.

„Пията колона“ при работи.

О „пятај колони“ перимурно мож було чуц у часу грађданскеј войни у Испанији. Большевици ланали пристахох генерала Франка, и обтужовали их же су вининати за неуспихи большев. револуцији и називали их „пятај колона“.

„Пията колона“ буда при работи скоро у каждой войни, гоч то так не називали. На приклад Италија уж давно пред абисинску войну поставела у Абисини вельо конзулатох, котрих там ани не потребовала. Воши мали задану подмацоват Абисинцох, бунитц народ проти цара. И вепка у войни, кед рас (книга) Гукса зрадзел свойого цара, подплатени Абисинци дораз присташи ту ному. Но зради Гукса абисинска армия уж не на даремно бралева.

Млада и доск моцна польска держава хушела през ласкельо тижни спаднуц лем прето, же Немци у Польскеј ише пред войну достави до својих рукох востри плани польскеј армии, мани шницких тврдикьох, муницијних магазинох, касарнох и аеродромох. Прейг тинних радио стацијох и окрепних курирох немцка армия ише дознавала од польских Немцох и за пайменни рух польских воякох, тенкох и дзелох. И гоч польске войско ишло на фронт лем в ноци, на рано немцики бомбардери застаковели гоч нос дждром бомбох.

Польских воякох на стражи шницльни Немци забивали злова хрифта, пререзовали телефонски дроти и т. д. Мож шмело повести, же польску державу баржей згидцели нукашнї непријатеља, як волкшнї. А тот нукашнї непријатељ то тота „пятај колона“.

Кед ше ишег дознал о наглим напредованю Немцох у Норвежскеј каждый знал, же то работа немецкеј „пятај колони“. Норвежане, котри симпатизовали зос немецким ситлерошеством, уж пред немецким нападох на Норвежску догварели ше, та ше старали придобиц за Немцку особено ителлигенцију и официрох.

Тераз шницки держави и тота, цо воюю и неутрални услужо ше у себе шницки гочу „пятај колону“.

Шницких так, котри су прихильни непријателюни у Францији и Англији уж виляпали и позаверали. Слично робя и неутрални держави. Би палеце нет векшого непријателя як притврни димални, за котрого ани не знаши.

Против шпекулацији

Наша шлада ведомство видала наредбу проти шпекулацији зос ценами. Циљ теј наредби, пререзати шпекулацију зос ценами виробох и шпелитких поживних продукцијох (хлеба, млека, меса, и т. д.)

По думки теј наредби можку нешостепену уряди (срезки началство) послатц на присилни боранек шницких тих, цо дзиваю цени понад гранцију, цо то одреззела влада.

Особа, двараз проступа тоту наредбу можу бун послани и на присилни работи.

Одлучни днї.

Капитулация краля Белгии.

Бельгийска влада проти свойого краля и за дальшу борбу з Немцима.

Вельку несподзиванку ва шницких вробел днѣ 28. мая бельгийски краљ краљ Леополд својк роказом бельгийскеј армии, же би ше придала Немцима. Коло 300.000 добре венгураного и наоружаного бельгийского войска вложело оружие и капитуловало пред Немцима без нївких условийох. И сам краљ Леополд придал ше до рукох Немцох, котри му одредзели на бизане едну тврденију.

Ва Англијох и Француох тота капитулация вельки удар, бо фронт, котри тримали Белгийци, бул открити, а анлийске и француаке войско уж од скорей було у трох отрянох окружене од Немцох. Але воно ше дальш бори и гваря, же ше будзе борит до конечней побиди. Бельгийски премьер перломал 28. мая, тикой кед краљ Леополд заролал бельгийске войско предац ше, бешеду на парижских радио, у котрей гварел:

„Краљ Леополд не мал права по конституцији на свою руку заночати в Немцима договаряи и капитулации. Каждый краљев роказ по конституцији муше подписац голем едеп министр, а того терак не було. (Бельгийски министр терас у Парицу и Лондоку) Белгия боялно занепаденна, але за вину едного човека не може одповедатц цали народ. Бельгийске войско не заслужело таку долю. Краљ потажел конституцију и придал ше напачликовим роказом (Намном) и з тим позбул ше права дальш управляц. Шницки державли урядники, офицере и други ошлебодеви тїа од пристаги кирносли краљу“.

Немци вдера на на Англију

По капитулации бельгийского краля Леополда постало ясним, же Немци фрискко вежело цалу Белгию и приду на брег канала Ла Манш, котри дзелѣ Белгию и Француку од Англији, а котри на найушиших месце дѣи 32 км. ширини. Зос Калеа жому Немци штрелали на Англију и вельких дзелох. А можебуи вони спробују зос авијонами и на чалдох прерушит и својо войско до Англији, Француку т. е. Париц годни Немци

зв терак охабит на миру. Англија бярз угрожена и там ше готуюна одбрану од немецкого нападу. Приявело ше уж 250.000 добровольцох на борбу зос „падобранцами“ т. е. тима немецкими вояками, котрих би Немци спушцели у Англији на падобранох, як цо зробили и Голандскеј и Норвешкеј, дзе тоти „падобранци“ бярз вельо помогли, же Немци могли так фрискко надвладац у ти крайнох.

Так постава война ише оштрейна.

Дальш бельгийски премьер гварел, же його влада лорганизуе у Француакеј нову бельгийску армию добровольцох будзе ше дальш борит проти Немцох, док вони не охабя Белгию на миру.

Белгийци лова Белгию стои при своей влади.

Оштра борба у Белгии.

У борби 2000 авијонох и тенкох.

По капитулации бельгийскеј армии, котру передзел краљ Леополд француаке и анлийске войско у Белгии бари ше само окружене зос шницких странаох. Блани выход на тото войско на морю гу луком Пепор и Ленкерк. Тоти луки бранѣ анлийска воена

флота, а Французи и Анлийци одступују у оштреј борби. По вистох з Парицу на фронту у Белгии рунели Немци вепей ак милијон войска. На стражи антантн вжало учасц до 2000 авијонох и исто тельо танкох. То найстрашнейше битка у историји войнох.

Америка ше готуе.

У Америци ише баржей ше шире прешедчело, же Америка муши чим баржей ниматан Англију и Француаку. Вендел Вилки, кандидат за президента Америки, гварел же Англија и Француака то перна диния обрани за Америку. Побида Немцкеј директно угрожуе интереси Америки, а побиди Антантн значи за Америку мир и осигурание. Америкалици цу помагач державу у шницким цо ше будзе риболо, же би ше побиди Антантн осигурили („Време“ 30. мая).

„Франција була нераз занята але нїгда надвладана“

Так гварел француаки премьер Рено на радио днѣ 28. мая. Дальш вон гугорел, же капитулация бельгийского краля Леопода не ма прикладу у историји, краљ о својој капитулации нїч не звел француакеј команди.

„Наша вара у побиду“ — предлужел Рено — остала ненарушена. Моц каждого

француакого вояка, каждого Француза и каждой Француакини алешепраз носила. Немцке вие робело Француаку моцнейшом. Вона нїгда не була так веднїста, як терак. На нових фронту на рика Соми и Ени ил ше постримаке, а прето, же истримаме, ми и надвладаме“. (Време, 20.5)

Богатство Голандскеј и Белгиј

Тоти два држави, о којих неписане беседе у цели свет пре напад немачкеј армије на њих, лежа на западу Европе, на северу од Францускеј, над синим морјем и проци Азије.

Белгија има 30.000 кв. км. и 8 мил. житељом. Половина њих житељом Валонија (једно француске племи), и други половина Фламани, германског рода, који не признају за окреми народ. Белгија најгушћејше населена земља на свету, на кв. км. живи там 265 особи. Белгија високо културна, добре ушорена и богата. Невисоким там вет. Там исто и Голандија, која има 30.000 кв. км. и тиж 8 мил. житељом. Голандија окреми народ германскеј раси.

Обидва тоти држави спадају гу најкултурнијшим и најбогатим државом у швене. Живот у њих бул исто, ушорен, народ бул задовољан.

Голандија има велики колониј (Голандска Индија), ширине 2 мил. кв. км. простору и 55 мил. житељом. Голандска Индија спада гу најбогатим колонијом на свету.

Белгија тиж има широк ушорен колониј у Африци (белгийски Конго) 2.400.000 кв. км. простору и 12 мил. житељом.

Белгија и Голандска то два мала држави на западу Европе коло канала Ла Манша међу Немачку и Француску. Од Англије дзејо их узке жербо.

И год војни барз малки, али их густота житељства највећина у Европе.

Белгијци и Голандци то два најкултурнијши народа у Европи, који барз разумно знају обради и вихисоније и најкешни фалаток жиж. Крім того и земљачина мрежа у њих најгушћејша у Европи, а познате и велике число их вароших.

Највећини варош у Голандији, то Амстердам (757.000 житељом), а за њим Роттердам (588.000 ж.) обидва су на морским бресу и маја лука. На грецком месту и главни варош Голандије Гаг зос својина 438.000 житељом, дзе ије находити „мирова Суд.“

У Белгији главни варош Брисел, а вој највећини, число њого житељом важиош 870.000. Други велики вароши Анверс, Лисж, и Гент.

У Белгији и Голандији бул аж до остатак диних злата азлута (пенаж). Тоти држави маю велики резерва злата, које ише давно, пред нападом Немачко одважене до Англије и Америци.

Вашигра, же ише до немачких руком достала и велики белгийски и голандска трговачка флота. (Голандија има 1528 галг. ладг. то ест коло 3 мил. тона а Белгија коло пол миллиона тона.)

Крім того Немачка ни окувацију тих државом достала и велики природни богатста.

Познато же геотарски уроднај жита у тих државом највећини у Европе.

Жита ише роди 34 жетери на гектару. (у нас лех 14) то шестови рекорд! Крім то ише роди телг, же их извожу.

Варош зос мако у Голандији винама рачиш 30, а у Белгији 30 миллиона гектолитрох. Сира масла виробити барз велико.

Тиж велики износ бул зос тих државом у виробом азлута.

Познато тиж железни индустрија Белгија у голанду ишика Белгија, друга држави на свету по Немачкеј у обидвох државом силно развита текстилна (штофова) индустрија.

У Голандскеј барз кешнија индустрија чоколади. Ту ест и фабрика на цалим шведе познатих радио-апаратах „Филипс“. Важна ест и виробити авијних типа „Фокер“. Белгија тиж познато, же крај виробити научних хемских и брменних джангох.

У каждам погледу тоти два држави барз богати.

Југославни наприклад у р. 1939. извеза до тих државом за 451 мил. виробом, и привеза за 123, мил.

Тераз препаса тих двах државом и ми барз будеме мководати.

Какиме годни Немци богатства Белгије и Голандскеј вихисонија, за тераз ише ише не зна. Од их колонијом хасну мај на буду, бо их кува Англија и Америка.

ПРИ КОНЦУ ШКОЛСКОГ РОКА!

Ише даклема дје та школа заверши тогорочну своју роботу. Дзејо хтори през 10 месеци бул под контролу школи, буду прелушени през дини месеца лех дому! Родитељска хиж будзе их одани воспитани штредок, у хторим ише будзе предуживај у школи злочина работа.

Чи може дог тогу своју дужност успешно извести. Може лех треба добрей дзејко. Дзејку треба одири. У велк случајом наша родичи су у тиж погледу на дјејко драги! Намеди ише школа зверши престави так да повеме их старине о својим дзејку. Код го не пошло до работи, хтора му ише так анј кус не хаснуе, војк у шивејкој случајом амануца, улци да го воја заховуе. А то не добре. Перши случај о хторим али уж тельо рва писали ише на жалг, најбаржеј хаснуе. А најбаржеј мководи розвивати дзејко. Познато нам шикки, же кажда работи млада потребна одиринок. Так и ту. Дзејко, хтора през цали дзејко мещица уаслик случајом гладне и босе, муши поверх того 2 месеци појси себе хлеба зварош.

Чи може и чи шеме при такер каждодневней дојви остане равнодушни? Не оден хтори зин до дзејкоштво и али њого потреби муши през пригварити осудати такер достушине. Нај велк криво не порозумиш. Не одири ише одмор дзејко у истим спаци и карменю, ач и то барз важне! Швет дзејко и њого потребом, најважни, виходати до партијски у банкику! Вели ми годни артиларии же непознати каждо нејни нужди животи! Далеко од того. Барз добре. Али војме би их дзејко уш 7. р. остетати не швей скорн ише му то најмешај спада у дужност. Друга ствар. Кад ише зварити школа

дзејко на кеша на пошло за хлебом. остата, у највећек случајом на малоси улци Јаки илии ма улци на дзејко то барз добре шикки знаме. У першии шаре кад може видати надобри приклад видати ише али на улци. Шикки зле хтори не трафјаю, трафја ише у највей случајом ту. До најглавнейше у тей ствари же шикки того дзејко барз пришагуе гу себе.

Контрола над дзејком.—

Ја стануе тому злу на кеша? Барз лехко — водити лажну контролу над својим дзејком — Познати дзејко: који би по свој природи бул аж луде лерши у животи, али кад ише настали тамни способом у ит виховани, верде ми, барз будзе испотина их будушност — До најглавнейше у тей ствари же буду страдаи пре вино другог.

Нај иш тот случај поше у цали е ствар. Родичи лепшого материнного стани мали дзејко, хторе е по свој способностом далеко од других дзејкох. Тоти исти родичи у мещане да воспитати по велк жемского добра пошлти на салаш, гуч ми не бул нужде. Дзејко охабела на иши и шибити у валаве да ходати до школи — Нашлиди того су: хлавец сприведи и иши а бабу, до школи добре кад придзе раз у ишино. Шикки зос њого улци изрази лех того до треба не — Да исти родичи дакуе барже водза брату о иш ствари би зос шикки ише так виладле — Же ест така случајом досе у нас у то сам прелвела — Ја добре знам же тачки виход у виховани својого дзејко анј еден од нас не жада.

Кад е так годи ише мушине шивити зос зидни. Контрола ише над цалим дзејком муши бул тежелитија и свидомоштин. — У провинциј случајом придзе скорей лебо позвейше, час када нам ише будзе видати наша недабалоса. Родичи не нас одири и најбаржеј стој да тогу сачту дужности успешно извојатице. — Важно очн треба да ише највешей часу заграмаю адано на ваших дзејко!

Е. П.

ЧИТАЈ КАЖДИ!

Понолуо ише шикки керестурки житеља да за време од једного мещани (до 1 Јула 1940 року) кажди Гажда вихонс у својим обисцу захорони (заштитни) ярок за себе и шикких својх у обисцу. Олатриш на пияцу або при церки. Коло 160 см. глбоки, 110 см. широк горѣ, а 90 см. долу. По горе означеним часу будза иши прелатрац комешиа и дзе ише најдзе вихонани ярок, тот гажда будзе штрофани до 5.000 динари.

Р. Керестур, 30. мај 1940. р.

Предс Одб. за заштиту од напалу зос воздуха
САБАЈОП ЈАНКО с. р.

Жертвуйце на руски школарски конвикт!

досе, иша обласела вањого кудобного човека! Побовкал руку вањони Пеняку, са тачер бежати до свој хижки. Али не добегол до хижки. . . У млади лехе вдалеко од њого хижки, сирили ише розбойници, који викавела, до ише стало, — владели бањого човека, вањон го и викали од њого пеняка.

И еден стари вањи Шесце својому мужош:

— Но, драги мужу, тераз шор на нас! Тераз сам увекани, но вредаш ише, сунш, чи сачтавош?

Попали знова до кудобного човека, шотори ми не на могол досе наприповедат о својм вепесту.

Вањи Шесце викавела, же вањоншва човек ишеи својо панталони захвати у чажнок, та му гварела, же би их зовул.

Кад кудобни човек зовул чижки, зос едней од њих какош викавела блага, ан до ише стала ишеи през дзејку у каневки. Вона му гварела:

— Ту маю странени пеняк! Иди а куп за њого хлеба за својо дзејко!

Наш кудобни човек цалим шешивел пошол купати хлеба. По драже шешивел попра тот дутан, у котрим го тарговец обтужеа, же му дал фальшиви пеняк. Тот исти тарговец тераз му ише викаш пошланел, зовокал го нука, препитал го, же го так увередел, та безлател му дал ишеи тоги шмати за њого дзејко, ан али ише еднече избрал.

Кудобни човек од великого шесца и радосиш не знал, до де поше.

Шесце и Пеняк.

(Андалугийска приповедка)

Вањи Шесце и вањи Пеняк абачели, ише не могу еден без другог лехе, али бегали еден од другог, та на коцу ише побржали. Вањи Пеняк бул велк дебелик. Главу маю зос америчного злата, брех зос мексиканского сиривла, наги зос шпанолонского бакру, и занерош папали зос велкеш фабрика у Мадриду.

А вањи Шесце бул вакашник „модерна“, без ваши и занону, така, по ише обрадела на шикки бонг, аж паткань и шлопа, аж хертнца.

Наодлуга у их брачаним животи досе до малей азади. Вањи Шесце едела ношк у хижки панталони, а муж по свој природи горди, не едел ай то допушати. На краю ише порозумели, же зроби пробу, хто од њих ма ишеи пеняк и зезиу ишеи.

— Видати — гварела жина мужош — то го кудобного човека там при драги? Гиде, кой дзејко гу лехо, ан викавела, по му хижки и аж би му кож комовату!

— А аж же иш, брату? — пита ише му вањи Пеняк.

— О, слабо, пеняк, — одовед вањи — маю шесце дзејко, који тераз глади и голо, а и сам без зарибуку. Ту, иш викавела, копем студию, та ишк не можем дојси до вода, викавела, аж кад би еделака предо маю до глбокеј утробе жемк.

А мај гажда не еше ми дал пеняк напредок, та не маю лех купати дзејком хлеба.

Вањи Пеняк на то викавела булвалар, та дал му дзејкош динари, же би иш купол хлеба.

Кудобни човек такош одбегнул до пекари по хлеб, али кад едел за њого запаници, в страхом абачел, же ише му кешиска прешивавела, та пеняк викавела зос вањ.

Смутни ише викаш кудобни човек од пекари, а вањи Шесце ише зос цалого шериш шмелел. Али вањи Пеняк и вањоншва едел ише указат маюсердичи, па знову викаш булвалар, али же тераз дини му уж викавела ишеи.

Вањи ише вањи равештелел и екселел до дутану, да за својо дзејко купи шмати. Та аж велкел було њого зачудована, кад му тарговец гварел, же пеняк фальшиви. Гу тому тарговец едел ише званаци панацию, та вањи кудобни човек лехо лех екселел зос дутану. Такаш дораз явса кешиска својому дзејкошва, по ише а иш стало у дутану.

Вањи Шесце ише лех ишеи зос својого мужа Пеняка.

Вањи муж того уж далеј не могол шепитати, розгивел ише, викаш зин зос кешиска булвалар:

— Ево ци шикки пеняка, пеняцишва чловеке, — гварел зос реактиваним гласом вањи Пеняк, — тебе викавела вепесте, али аче од њого иш шлебошкел! Зос тиж велкел пеняком поставеш шесцаш!

Гей, аш повесел, ан спасат на мож тогу ра-

